

OECD Journal on Development

**Development Co-operation - 2005 Report - Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee
Volume 7 Issue 1**

Summary in Finnish

OECD:n kehitystä koskeva kausijulkaisu

**Kehitysyhteistyö – raportti 2005: Kehitysapukomitean jäsenten
ponnistukset ja periaatteet
Vuosikerta 7 Numero 1**

Tiivistelmä suomeksi

Tämä raportti tarjoaa katsantokantoja eräisiin suuriin ja vaikeasti käsiteltäviin aiheisiin, joiden kanssa jäsenmaat ovat työskennelleet vuonna 2005. Saavuttavatko lahjoittajamaat 130 miljardin Yhdysvaltain dollarin vuosittaisen tavoitteensa vuoteen 2010 mennessä? Mihin apu menee, ja miten sitä voidaan käyttää tehokkaammin? Onko järkevää, että teknologiayhteistyö maksaa teollisuusmaiden asiantuntijoille työskentelystä kehitysmaissa? Tehdäänkö tarpeeksi, jotta edistettäisiin köyhien ihmisten elämänlaadun parantamista? Mitä päätelmiä voidaan tehdä epäonnistumisestamme sukupuolten välisen tasa-arvon saavuttamisessa tyttöjen ja poikien koulutuksessa vuoteen 2005 mennessä?

Mikäli lahjoittajamaat aikovat saavuttaa sovitut tavoitteet vuoteen 2010 mennessä, avun määrän tulisi kasvaa nopeasti noin 60 % vuosien 2004 ja 2010 välisenä aikana. Tämä tarkoittaa keskimäärin yli 8 % vuosittaista kasvua aikana, jolloin OECD-maiden budjetit ovat muutenkin suuren paineen alaisia. Lyhyen tähtäimen “avustusbuumi” on odotettavissa ODA:n taholta (Official Development Assistance). Suurin osa tästä avusta on kuitenkin köyhien maiden velkojen anteeksiantamista, josta hyötyy vain kourallinen kehitysmaita, eikä se aiheuta resurssien siirtämistä suurimpaan osaan kehitysmaista.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö kehitysasioilla ole ollut poikkeuksellinen tilanne vuonna 2005. Vuosi alkoi maailman todistaessa hirvittävää hävitystä Intian valtamerellä tsunamin iskettyä 26. joulukuuta 2004, mikä aiheutti ennennäkemättömän avustusvirran. Hallitusten lisäksi tavalliset ihmiset osallistuivat avustustyöhön kaikkialla maailmassa. Heinäkuussa Nigerian nälänhätä osoitti kuitenkin kansainvälisen järjestelmän haavoittuvuuden ja sen, kuinka heikosti täysin ennustettavissa oleviin humanitäärisiin hätätilanteisiin reagoidaan. Poikkeuksellisen raju hurrikaanikausi

Karibianmerellä ja Meksikonlahdella sekä Kashmirin alueen katastrofaaliset maanjäristykset lokakuussa yhdessä yhä todellisempien eteläisen Afrikan ruoan saatavuusongelmien kanssa ovat osoittaneet, että humanitäärisen avun kysyntä pysyy edelleen voimakkaana.

Poliittisesti toukokuinen OECD:n ministerineuvoston kokous toivotti tervetulleeksi OECD:n seurantaraportin vuosituhatlausunnon toteutumisesta ja YK:n kehitysrahoituskokouksen loppuasiakirjasta, jossa OECD-maat sitoutuivat lisäämään ponnistuksiaan vuosituhatlausunnon tavoitteiden saavuttamiseksi. G8-maiden huippukokous Gleneaglessa heinäkuussa ja YK:n yleiskokous syyskuussa asettivat kehitysasiat päällimmäiseksi keskustelunaiheeksi kansainvälisellä tasolla yhdessä ilmastonmuutoksen ja turvallisuuden sekä ihmisoikeuksien kanssa, jotka kaikki liittyvät läheisesti myös kehitysasioihin. Vuosi päättyi Maailman kauppajärjestön (WTO:n) kokoukseen Hong Kongissa, jossa keskityttiin siihen, kuinka Dohan lupaukset kehityskierroksen (Development Round) toteuttamisesta saadaan lunastettua.

Tätä verrattiin **analyysin painoarvoon**. Tammikuussa YK:n Millennium-projektin raportissa käsiteltiin sitä, kuinka Millennium-kehitystavoitteet (Millennium Development Goals) saataisiin toteutettua maailmanlaajuisesti kaikissa kehitysmaissa. Raportissa painotettiin erityisesti sitä, kuinka nykykehityksen myötä suurin osa tavoitteista jää toteutumatta kehitysmaissa ja siirtymämaissa, ja puolustettiin olemassa olevien keinojen, kuten esimerkiksi köyhyyden vähentämisstrategian (Poverty Reduction Strategies), käyttämistä kunnianhimoisemmalla ja kattavammalla tavalla sekä niin, että sitä voidaan lisäksi täydentää muilla keinoilla. Muihin keinoihin kuuluvat ns. ”pikavoitot”, eli esimerkiksi voimakas väliintulo tilanteissa, jossa konfliktin osapuolet eivät saa aikaan sovintoa. Syyskuun Millennium-huippukokouksessa päätettiin perustaa rauhanrakennuskomissio (Peace Building Commission), joka korostaa kansainvälisen yhteisön sitoutumista väkivaltaisten konfliktien ratkaisussa ja tukee maita niiden rauhanpyrkimyksissä. Maaliskuussa YK:n rahoittama Afrikan komissio antoi oman raporttinsa, joka sisälsi suuren määrän ehdotuksia siitä, kuinka Afrikan maat ja niiden kehityskumppanit voivat vastata mantereeseen haasteisiin. OECD:n Afrikan talouskomissio täydensi tätä työtä ensimmäisessä yhteisessä Afrikan ja OECD:n välisessä tarkastelussa. Maailmanpankin raportti ”World Development Report” sisälsi uuden analyysin kehitysprosessin pääoman merkityksestä.

Vuoden aikana tapahtui myös todellisia asioita. Monikuitusopimuksen – Uruguay kierroksen sopimusasiakirjan viimeisen kohdan – päätyminen käynnisti sarjan huomattavia muutoksia tekstiilikaupankäynnin kuvioissa siitä huolimatta, että se aiheutti tuskaisia hetkiä monille kehitysmaiden toimittajille ja rajoitti väliaikaisesti eräiden avainmarkkina-alueiden edellytyksiä. Sopimus Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF:n), ansainvälisen kehitysjärjestön (IDA:n) ja Afrikan kehitysrahaston (ADF:n) velkojen anteeksiannosta hyvin suoriutuneille maille saatiin aikaiseksi HIPC-aloitteen (Heavily Indebted Poor Country) avulla. Velkojen määrän huomattavasta vähentämisestä sovittiin Nigerian, Afrikan väkirikkaimman maan, kanssa. Lisäksi tärkeitä päätöksiä tehtiin sekä avun määrän ja tehokkuuden osalta, joita käsitellään seuraavassa.

Vuoden 2004 vaikuttavan kasvun seurauksena vielä huomattavampaa oli, että kehitysmaissa kasvu näyttää jatkuneen huomattavasti nopeampana kuin OECD-maissa, kun tarkastellaan tulotasoa asukasta kohti. Viimeinkin Afrikassa tapahtui huomattavaa

(tosin silti aivan liian vaatimatonta) tulotason kehittymistä. Useissa maissa myös hallintoindikaattorit jatkuivat myönteistä kehitystään. Öljyn hinnan huomattava nousu toi ilmaista etua öljynviejämille ja hidasti muiden maiden kasvua, mutta hinnan nousun negatiiviset kerrannaisvaikutukset kehitysmaissa näyttävät kirjoitushetkellä jääneen odotettua lievemiksi.

Lyhyesti sanottuna vuosi 2005 muistutti meitä siitä, että maailman köyhimpien olosuhteissa tarvitaan muutosta, jos halutaan saavuttaa Millennium-kehitystavoitteissa määritelty kasvuvauhti. Vuoden aikana tapahtui kuitenkin myös jotain, mikä sai aikaan tavoitehakuksia yhteisiä ponnistuksia sellaisten asioiden eteen, joita maailmassa ei yksinkertaisesti voida enää hyväksyä: puute ja epätasa-arvoisuus.

OECD:n DAC-toimielin (Development Assistance Committee) arvioi, että jäsenten kokonaismaksut nousevat vuoden 2004 79,5 miljardista Yhdysvaltain dollarista 128,1 miljardiin dollariin vuoteen 2010 mennessä (vuoden 2004 Yhdysvaltain dollarin arvolla mitattuna), mikä merkitsee käytännössä 50 miljardin dollarin nousua. Tämä voi tarkoittaa suurinta mitattua kasvua ODA:n kannalta, sillä toimielin perustettiin vuonna 1960. Rohkaisevista merkeistä huolimatta on silti epävarmaa, saavutetaanko Monterreyssa vuodelle 2006 pyydetty avustuskäytöt ODA:n lyhyen tähtäimen "avustusbuumista" huolimatta. Tukijoiden on lisäksi monipuolistettava muita kehitysavun muotoja huomattavasti, jos halutaan päästä edes lähelle vuodelle 2010 asetettuja tavoitteita.

Jos avustusbudjettia aletaan kasvattamaan, saadaanko apu toimitettua tehokkaasti perille? Jos kehitysavun antamisesta todellakin on tulossa yhtenäisempi rintama, on perinteisten avustusmuotojen muututtava ja useita aloitteita on muokattava uudelleen niin, että seuraavien vuosien aikana apu toimitetaan alkuperäisistä suunnitelmista poikkeavalla tavalla. Erityisesti OECD:n DAC-toimielimen osittain rahoittama Pariisissa järjestetty korkean tason foorumi maaliskuussa 2005 ja siellä laadittu julistus osoittivat ennennäkemättömän yhteisymmärryksen ja yksimielisyyden avun uudistamis- ja tehostamistarpeesta maailmanlaajuisista köyhyyttä vastaan taisteltaessa. Tulosten pitäisi tarjota virike parantaa paikallisyhteistyötä ja muuttaa toimintamalleja avun antajien kesken sekä avun antajien ja vastaanottajien välillä sellaisiksi, että ne tukevat kestävämpää kehitystä.

Rakennuskapasiteetti on yksi keskeisistä ja vaikeimmin saavutettavista kehitystehtävistä. Puhummepa sitten "kykenevästä valtiosta" ja sen julkisen sektorin kyvyistä tarjota tehokas kehitysympäristö ja tarvittavia palveluja, tai sitten yksityissektorin, siviiliyhteiskunnan tai yksittäisten ihmisten kyvyistä, avain kestäväan kehitykseen on aito kehitystyö. Tuloksia saavutetaan harvoin nopeasti. Teknisten komiteoiden perustaminen ja kapasiteetin kehittäminen eivät missään tapauksessa ole synonyymejä. Meidän on kuitenkin tarkasteltava sitä, kuinka pitkälle tekniset komiteat ja työryhmien ohjelmat pystyvät heijastamaan DAC-työryhmän, UNDP:n ja muiden kapasiteetin rakentajien kokemuksia, ja kuinka korkeakoulutusohjelmia voidaan muokata paikallisen julkishallinnon tueksi niin, että ne tukevat kapasiteetin rakentamista. Liian usein ponnistukset ovat kohdistuneet yksilön taitojen parantamiseen ilman, että on kiinnitetty huomiota niiden organisaatioiden taitojen parantamiseen, joissa he työskentelevät, saati että olisi otettu huomioon laajemmat julkishallintoon liittyvät näkökohdat. Tämä voi johtaa koulutettujen henkilöiden turhautumiseen, jolloin organisaatiotasolla saavutettu vaikutus jää mitättömäksi. Strategia ja pitkän tähtäimen

suunnitelma avaininstituutioiden kehittämiseksi voi olla tarpeen. Näin yksilön taidot voitaisiin integroida organisaatioon.

Kapasiteetin kehittämisestä opitut asiat osoittavat, että pitkäjänteisyys ja kärsivällisyys puuttuvat tukevien maiden lyhyen tähtäimen toimintatavasta, ja lyhyen tähtäimen tavoitteet jättävät pitkän tähtäimen kasvumahdollisuudet huomiotta. Avun muuttaminen seuraavan kymmenen vuoden aikana tarjoaa mahdollisuuden asettaa realistisempia aikarajoja kapasiteetin kehityspyrkimyksille, joita tukee entistä ennustettavampi tuki. Tuen lisäämisen myötä lisääntyy myös huomio siihen, kuinka riippuvaisia avusta ollaan erityisesti Afrikassa ja yleensä pienimmissä maissa sekä hallinnollisiin avainriskeihin, joita suurempiin ponnistuksiin liittyy. Myös entistä suuremmat haasteet avun perille saamisessa on otettava huomioon.

Olemme myös erittäin tärkeässä tienhaarassa polulla, joka johtaa kohti Millennium-kehitystavoitteiden toteutumista ja vuoden 2015 kokousta. Jo se tosiseikka, että emme ole onnistuneet toteuttamaan tavoitteitamme tyttöjen ja poikien yhtäläisistä koulunkäyntimahdollisuuksista osoittaa, että meidän on arvioitava erityisesti sukupuolikysymystä ja sitä, kuinka sitä voidaan edistää kehitystavoitteiden puitteissa.

Sukupuolten valtavirtaistumisen rajoittuneisuus strategiana on entistä selkeämpi ja sen puutteet ymmärretään entistä paremmin. On olemassa aito sitoumus sekä yksilö- että yhteisötasolla ja halu tunnustaa, että joissakin asioissa olemme epäonnistuneet. Selkeästi on kuitenkin myös halua etsiä keinoja toiminnan parantamiseen. Meidän on käytettävä paljon energiaa ja toteutettava innovatiivisia ajatuksia avun perille saamiseksi ja epäonnistumisten jakamiseksi. Meidän tulisi ottaa oppia toinen toisiltamme ja jakaa kokemuksemme, jotta voisimme työskennellä yhdessä entistä suuremmalla tarmolla.

© OECD 2006

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alunperin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop/

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit,
Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faksi: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa <http://www.oecd.org/rights/>

